

„...a kockázatokról és a mellékhatásokról kérdezze meg ...”

Az internethasználat pszichológiai és társadalmi haszna és veszélyei

NJSZT Konferencia

Budapest, 2009. május 26.

Csepeli György:

Veszélyesen élni?

Az új ellenség

A mi magunk által előállított
bizonytalanság

A „közlegelők tragédiája”

Szervezett felelőtlenség
(„utánam az özönvíz”)

Előreláthatatlanság

Szorongás és illuzionizmus

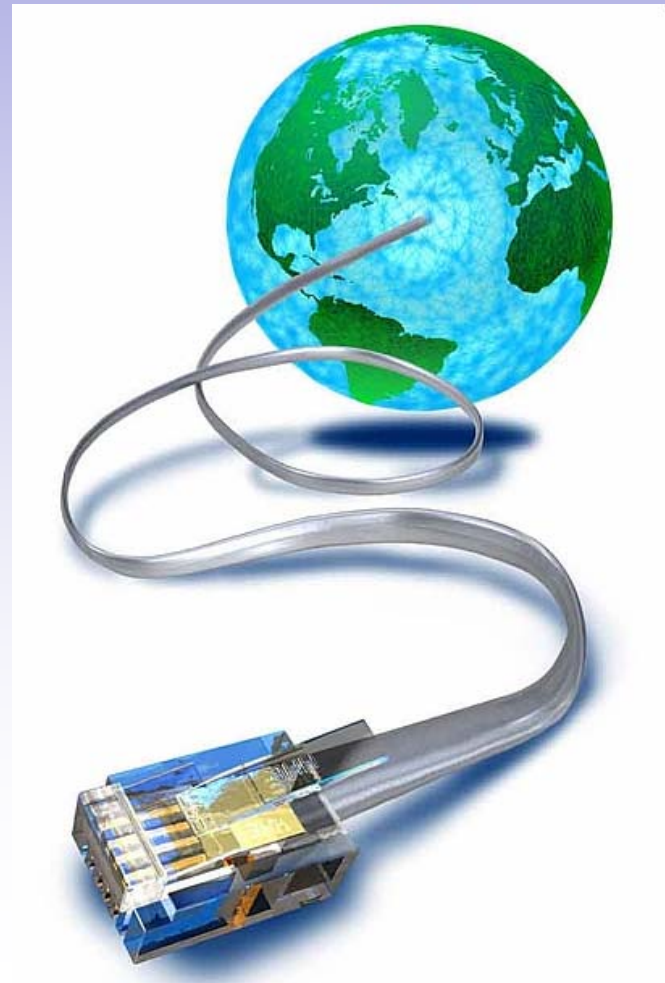
A kockázat globalizációja

- Mindenütt jelenlévőség
- Kiszámíthatatlanság
- Kompenzálhatatlanság
(*biztosíthatatlanság*)
- GMO/Élelmiszerek
- Gyógyszerek
- Klíma
- WTC 09 11
- AIDS
- Közgazdasági piramis játékok

A rossz új tere

- **ICT** (Information and communication technologies)
 - mindenütt jelenvalóság
 - hálózatosodás
 - „kis világok” nagy hatókörök
 - gyorsaság

Technológiai veszélyek

- **Fizikai és logikai fenyegetettség.**

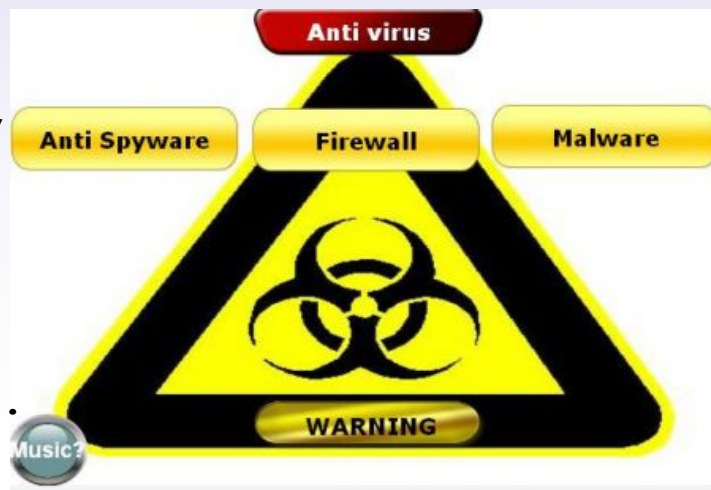
Fizikailag féltjük a digitális eszközeinket, hálózatainkat, stb., azaz mindent, ami az információtechnológia infrastrukturális részét képezi.

•Logikai támadási felület:

szoftverek és adatbázisok

[Amióta a hardvereinket és az azon működő szoftvereinket hálózatokon csatlakoztattuk egymással, a technológiafejlődés felgyorsulása mellett az információ technológiai veszélyeztetettség is nőtt!]

Vírusok, trójai programok, programférgek, kémprogramok, keyloggerek, távoli eljáráshívás kezdeményezések, vagy hackelés, crackelés, adathalászás, port, ill. IP átirányítások, jelszótörések-, lopások, Zombi hálózatok(pl. botnet), stb.

Veszélyben az adat

• Adattárolás veszélyei:

- törlés/felülírás
- betekintés
- másolás
- módosítás

Adattárolás lehetséges helyei:

terminál, központi szerver (lokális), távoli szerver

Adattárolás fizikai megvalósítása:

mágneses (szalag, lemez), optikai (CD, DVD), stb.

- **Adattovábbító hálózat biztonsági veszélyei:**

likvidálás, blokkolás, eltérítés, túlterhelés

A hálózatok legnagyobb előnyei, egyben a legnagyobb hátrányai is lehetnek!

Mivel a hálózatok egymás erőforrásaira épülnek ezért egy nagyobb fokú, védtelen hálózat esetén létrejöhet egy „domino” effektus, amely során bizonyos szolgáltatások, szerverek időszakosan működésképtelenné válnak, így az azok által nyújtott szolgáltatások is. [Pl. egy áramelosztó rendszer, hálózaton keresztüli szabotálása hatással van a rendszer által kiszolgált egységekre (általában a stratégiai hálózati rendszerek zártabbak, de nem teljesen zártak).

Hálózati problémákat a hardveres, és ártó szándékú logikai támadások mellett a ki nem küszöbölt programhibák is okozhatják!]

- **Vezérelt eszközök biztonsági veszélyei**

Informatikai bűnözés típusai

a) **támadás a hardver ellen:**

- jogosulatlan belépés
- gépidőlopás
- a mikrochip jogtalan másolása

b) **támadás a szoftver ellen:**

- szoftverlopás
- programmanipuláció

c) **támadás az adat ellen:**

- adatlopás, visszaélés az adatfeldolgozási tevékenységgel
- adatmanipuláció

Csalás

- a) számítógépes csalás
- b) számítógépes kikémlelés
- c) számítógépes szabotázs
- d) számítógépes hacking
- e) számítógépidő-, szoftver- és hardverlopás.

Rombolás

- **Károkozás**

(például vírusprogramok)

- **Adatok vagy programok szándékos vagy gondatlan törlése**

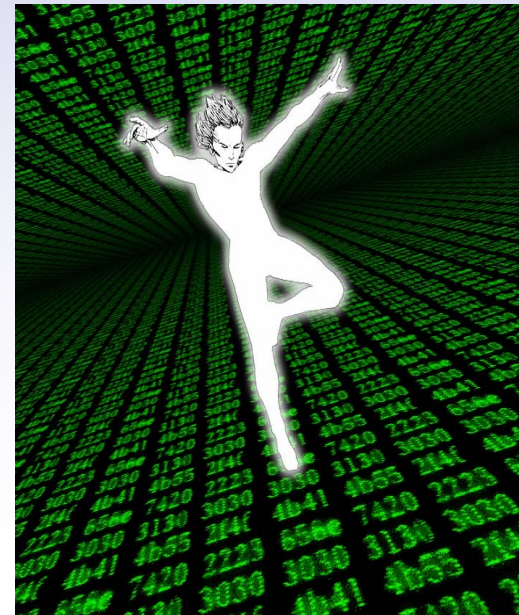
- **Szabotázs szándékával követnek el**

(például kommunikációs rendszerek működésének megzavarása)

Visszaélés az adatokkal

- Jogosulatlan hozzáférés lehetővé tétele
- Információlopás
- Adattárolók jogosulatlan másolása
- Haszonszerzés céljából (például számítógépes csalás, bankkártyával)
- Visszaélés, hamis weboldal elhelyezése a világhálón - hamisítás szándékával
- Gyűlöletkeltő, pornográf vagy egyéb jogellenes adatállományok létrehozása a világhálón való megjelenítés céljából stb.

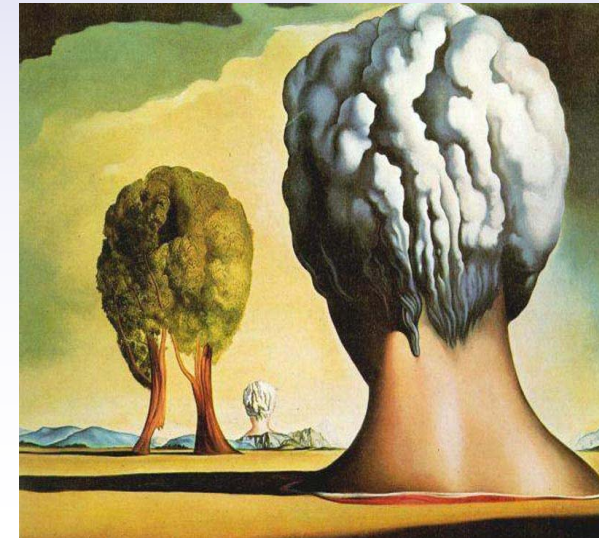
Társadalmi veszélyek

- A személyes, a különleges személyes adatok, a közérdekű adatok, valamint a jogilag védett titkok mint elektronikus adatfeldolgozásra rendelt adatok jogosulatlan kifürkészése, illetéktelen személy számára történő hozzáférhetővé tétele stb.
- Az elektronikus kommunikáció (e-mail, e-kereskedelem) tiltott lehallgatása
- Szoftverrel való visszaélések (a szerzői jog által védett programok másolása, használása, tiltott kereskedelme stb.)
- Elsődleges és másodlagos digitális egyenlőtlenségek

Kulturális veszélyek

- technológiai fejlesztések öncélúsága
- fölöslegesség kultúrája
- Fenyegetett klasszicitás
- Guttenberg galaxis eltűnése
- Figyelem-kultúra
- Identitás vesztés
- Wiki-tudás
(kollektív bölcsesség vs. tömegek ostobasága)

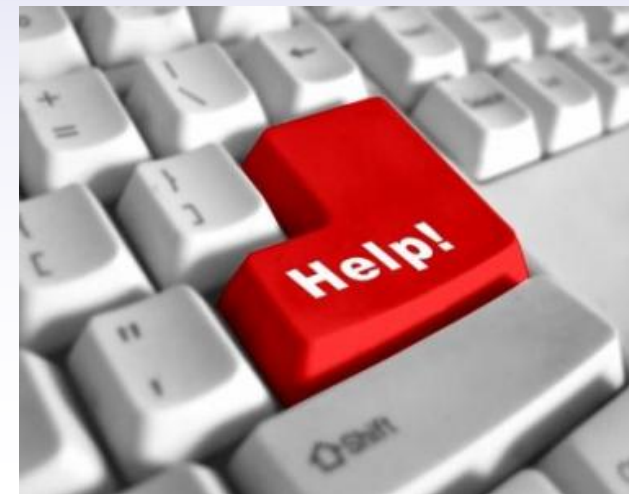
Pszichológiai veszélyek

- **Függés**
- **Elbutulás**
- **Izoláció**
- **Elvadulás** (barbarizálódás, primitivizálódás)
- **Illuzionizmus**
(valóság virtualizálódása, a virtuális realizációja)
- **Ludditizmus**
- **Szorongás**
- **Depresszió**
- **Pánik keltés**

Orvosságok

- Felismerés
- Tudatosság
- Új rend: jog és szankciók
- Kooperáció, önszabályozás
- Nyilvánosság
- Felvilágosítás/oktatás
- Összefogás/Kohézió

Köszönöm a figyelmet!

Köszönetemet fejezem ki Petkes Csongornak,
aki a technológiai veszélyek megfogalmazásában nyújtott értékes segítséget.